

Höstförsöket 2020

Tidsram

Introduktion (<1 lektion)

Lärarna introducerar uppgiften och instruerar eleverna hur de väljer ut lämpliga träd och hur de gör sina ”Höstlövsobservationer”.

Att alla (efter bästa förmåga) gör sina observationer på samma sätt är en viktig del av den vetenskapliga metoden (Se även ”**Observationsblankett**”).

Om ni även vill fotografera och skicka in bilder som en del av rapporterna är det viktigt att ni går igenom ”Instruktioner till **fotografering**” noggrant.

Observationer och inrapportering (gärna minst 1 ggn/vecka)

Observationerna av träden och inrapporteringen på hemsidan tar kort tid.

Första gången, när ni ger er ut och **väljer träd**, kan det ta lite längre tid. Det går också åt mer tid om ni väljer att fotografera och ladda upp bilderna som en del av rapporteringen.

Eleverna kan arbeta **enskilt eller i grupp**. De kan göra observationerna vid exkursioner **med klassen eller som hemläxa**. Dela ut ”Observationsblanketten” om eleverna själva tar ansvar för observationerna.

Det som kan ta tid är att ta sig till träden eftersom vi helst ser att ni använder vild-växande träd. Om ni som klass inte har möjlighet att göra återkommande exkursioner kan ni med fördel låta eleverna göra observationerna som hemläxa (i grupp eller enskilt).

Tisperiod (september-oktober).

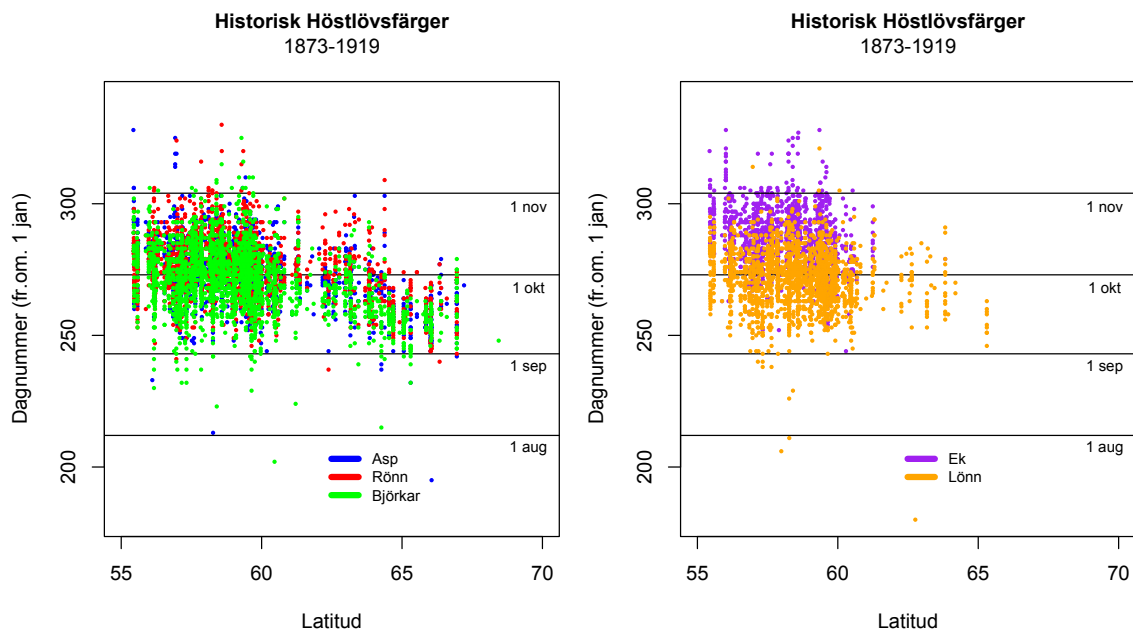
Gör gärna observationer **återkommande och regelbundet** (gärna minst 1 ggn/vecka) under hela den period höstlövsfärgerna utvecklas.

Det är omöjligt att säga när löven börjar skifta färg hos just er, men grovt sagt kommer observationsperioden att vara under september-oktober. I fjällvärlden kan det starta redan i augusti och i södra Skåne först i månadsskiftet september/oktober. Höstlövsutvecklingen kan sedan pågå 2-4 veckor från det att de första löven börjat gulna. 2013 pågick den i medeltal i 3-5 veckor och i extrema fall i sju veckor.

Det kan skilja en månad i starten av höstlövsutvecklingen mellan olika trädslag (2013 var rönn först och ek sist), så om ni följer flera olika träd/trädslag (vilket vi hoppas) kan observationsperioden pågå upp till två månader.

Inrapportering (Gärna löpande rapportering/Senast i nov)

Inrapporteringen sker på en särskild hemsida (Se länk på Höstförsökets hemsida). Rapportera gärna in löpande under datainsamlingens gång. Sista datum för inrapportering av data är i mitten av november.

Diagrammen visar höstlövsobservationer av fas 2 under perioden 1873 – 1919 från södra till norra Sverige (asp, björkar och rönn till vänster och ek och lönn till höger). "Fas 2" = "En tredjedel höstlövsfärgad = minst 1/3 av löven är inte längre gröna (eller har fällts)".

Som ni ser kommer höstlövsfärgerna tidigare i norra Sverige än i södra, men ni ser också att det är stor variation på samma latitud. Detta beror delvis på skillnader i väder etc. mellan olika år, dels på skillnader i väder/klimat mellan olika platser och dels på genetiska skillnader mellan olika träd-individer.

Dessa skillnader gör det **svårt att sia** om när höstlövsfärgerna kommer att dyka upp hos er just i år. I diagrammen ser man också att de olika arterna överlappar mycket, vilket betyder att när en art börjat få höstlövsfärger kommer det inte dröja länge innan övriga också kommer i gång.

www.natureskalender.se

Support? Kontakta oss via e-post, Twitter, Instagram eller Facebook:

hosfforsoket@natureskalender.se

#höstförsöket #natureskalender

Facebook-gruppen "Naturens kalender i skolan"